

КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА

СИЛАБУС

МЕТОДОЛОГІЯ ТЕОРЕТИЧНОГО ТА ІСТОРИЧНОГО ТЕАТРОЗНАВСТВА

Освітній рівень	Другий (магістерський)
Ступінь освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво
Кваліфікація	Театрознавство
Статус	Обов'язкова

Курс	1
Семестр	2
ECTS	3
Аудиторних годин	32
Лекції	20
Семінари	12
Практичні	-
Індивідуальні	-
Самостійна робота	58
Семестровий контроль	2 семестр – залік

Інформація про викладача	
ПІБ, посада	Партола Яна Вікторівна, доцент, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Partola.pdf https://scholar.google.com.ua/citations?user=sQyxVY0AAAAJ&hl=uk https://orcid.org/0000-0002-5503-2208/print
e-mail	partola1905@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Методологія теоретичного та історичного театрознавства» складений відповідно до освітньо-наукової програми підготовки Магістра сценічного мистецтва та навчального плану. Силабус визначає обсяг знань, які мають здобути магістранти, комплекс умінь та компетентностей, яких повинні набути магістранти відповідно до вимог освітньо-наукової програми, алгоритму вивчення дисципліни «Методологія теоретичного та історичного театрознавства», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання магістрантів.

Мета вивчення дисципліни – сформувати у студентів цілісне уявлення про театрознавство як складову частину наукової думки й духовної культури людства. Надати студентам змогу оволодіти знанням і практичними навичками сучасної методології дослідження театрального мистецтва. Ознайомити студентів із етапами формування науки

про театр та з методами театрознавчого дослідження й навчити застосовувати їх при аналізі процесів і явищ сценічного мистецтва.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**:

- ЗК3. Здатність вільно спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК4. Здатність оперувати новітніми комунікаційно-інформаційними технологіями в процесі проєктування та реалізації художньої ідеї, осмислення творчого результату.
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати професійні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.
- СК1. Здатність до комплексного розв'язання складних професійних проблем в галузі сценічної інноваційної діяльності при глибокому переосмисленні наявних та створенні нових знань та професійної практики.
- СК4. Здатність до ініціювання інноваційних сценічних проєктів, фестивалів та конкурсної діяльності, пропагування кращих зразків національної та світової сценічної спадщини.
- СК5. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.
- СК6. Здатність на високому фаховому рівні брати участь у громадських дискусіях, пов'язаних з питаннями історії сценічного мистецтва, його актуального стану та тенденцій його розвитку.
- СК7. Здатність до спілкування у діалоговому режимі з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю в галузі сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій в т.ч. і на міжнародному рівні.

Програмні результати навчання за ОПШ:

- ПРН2. Вільно оперувати всім комплексом отриманих знань. у сфері практичної професійної та дослідницької діяльності.
- ПРН3. Знати філософські аспекти пізнання закономірностей наукової і художньої творчості; основні тенденції розвитку історії культури і мистецтва.
- ПРН4. Пояснювати феномен культури, її роль у людській діяльності; роль мистецтва і науки у розвитку цивілізації та пов'язані з ним сучасні та естетичні проблеми.
- ПРН8. Оцінювати нову ситуацію та здійснювати пошук можливостей до адаптації та дії в її умовах.
- ПРН9. Виявляти здатність до генерування нових ідей.
- ПРН11. Оцінювати досягнення художньої культури в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів сценічного мистецтва, осмислювати тенденції сучасних культурно-мистецьких процесів.
- ПРН16. Знаходити відповідні засоби презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.
- ПРН17. Вміти розробляти, планувати й реалізовувати художньо-мистецькі та науково-дослідницькі проєкти, які спрямовані на популяризацію історичних досягнень українського й світового сценічного мистецтва, пропагувати високохудожні твори сучасного мистецтва.

Перелік тем:

Тема 1. Театр як об'єкт наукового аналізу.

Тема 2. Загальна теорія театру.

Тема 3. Теоретичне театрознавство: основні наукові концепції і методи.

- Тема 4. Аналіз театрального тексту і критика вистав.
 Тема 5. Історіографія театру. Джерелознавство, іконографія і реконструкція вистави.
 Тема 6. Театральне документування та архівування. Методи і технології фіксації вистави.
 Тема 7. Театрознавство і мистецтвознавство.
 Тема 8. Театрознавство і культурологія. Театральна антропологія, етнологія.
 Тема 9. Соціологія театру. Театральна психологія.
 Тема 10. Театр як комунікативна система. Театрознавство і медієзнавство.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські заняття та самостійна робота, есе, презентація, аналіз драматичних творів, рецензування театральних вистав.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Messenger, Moodle, Google Classroom тощо.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту та диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістюповторного складання	не зараховано зможливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковимповторним вивченнямдисципліни	не зараховано зобов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів:

90–100–A – відмінно ставиться за глибоке знання першоджерел та театрознавчих текстів, вільну орієнтацію в додатковій літературі, належне володіння мистецтвознавчою термінологією, логічність та обґрунтованість висновків, вміння застосовувати одержані знання для аналізу процесів, теорій та концепцій театрального мистецтва, достатні уявлення про особливості театральних теорій та методології театрознавства.

82–89–B – добре передбачає глибоке знання першоджерел та театрознавчих текстів, орієнтацію в додатковій літературі, впевнений виклад матеріалу та коментування його, проте студентом допускаються певні фактологічні помилки, несуттєві неточності у формулюваннях.

75–81–C – добре передбачає достатнє знання першоджерел та театрознавчих текстів, переконливий виклад матеріалу та коментування його, проте студентом допускаються певні фактологічні помилки, неточності у формулюваннях.

64–74–D – задовільно ставиться, якщо студент продемонстрував знання основної частини навчального матеріалу, але допустив нечіткі формулювання, з додатковою літературою ознайомлений недостатньо, неспроможний відокремлювати у своїх відповідях головне від другорядного.

60–63–E – задовільно ставиться, якщо студент продемонстрував не високий рівень знання основної частини навчального матеріалу, допустив нечіткі формулювання, з додатковою літературою ознайомлений посередньо, неспроможний відокремлювати у своїх відповідях головне від другорядного.

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) – ставиться, якщо студент не обізнаний зі значною частиною навчального матеріалу, не читав театрознавчої літератури, припускає суттєві помилки, не орієнтується у методах та школах історичного та теоретичного театрознавства.

0–34–F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – ставиться, якщо студент не має уявлення про предмет, цілі та завдання навчальної дисципліни, не обізнаний зі навчальним матеріалом, не читав театрознавчої літератури, не орієнтується у методах та школах історичного та теоретичного театрознавства.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика викладання дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність».

Рекомендована література:

1. Бальме, Крістофер Вступ до театрознавства. – Львів: ВНТЛ-Класика, 2008. – 269 с.
2. Гвоздев О. О. З історії театру і драми. – Львів. – 2008. – 200 с.
3. Дротянко Л. Г. Феномен фундаментального і прикладного знання: Постнекласичне дослідження: Монографія. / Л. Г. Дротянко. – К.: Вид-во Європейського ун-ту фінансів, бізнесу та інформ. систем, 2000. – 423 с.
4. Іващенко В. Л. Концептуальна репрезентація знання в науково-мистецькій картині світу (на матеріалі української мистецтвознавчої термінології): Монографія / В. Л. Іващенко. – К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2006. – 328 с.
5. Клековкін О. Ю. Історіографія театру: Напрями. Школи. Методи. Постаті: Навчальний посібник / Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – К.: АртЕк, 2017. – 336 с.
6. Клековкін О. Ю. Мистецтво: Методологія дослідження: Методичний посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. – К.: Фенікс, 2017. – 144 с.
7. Клековкін О. Ю. Театр при століку. Методологія театрознавства: Подорожній щоденник / ІПСМ НАМ України. – К.: Фенікс, 2013. – 432 с.
8. Клековкін О. Навколо Аристотеля: Історико-етимологічний конспект з архітектури драми. — К., 2015.
9. Клековкін О. Про часи, коли «театр іще й не починався» і про те, коли народилося «мистецтво театру» // Сучасне мистецтво: Наук. зб. – К., 2010. – Вип. VII.
10. Клековкін О. Пролеґомена: Розщеплення театру. Вступ до історії театральних термінів і понять. – К., 2015.

11. Клековкін О. Режисура: до історії термінів // Мистецтвознавство України: Зб. наук. праць. – К., 2010. – Вип. 10.
12. Клековкін О. Реактуалізація театрознавства // Мистецтво, історія, сучасність, теорія [Міст)]. – К., 2016.
13. Колесник І. Українська історіографія: концептуальна історія. – К., 2013.
14. Коржова А. Стратегії і методи театрознавства: Німеччина. Початок ХХ століття // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки: Мистецькі обрії '2015: Зб. наук. праць. – К., 2015. – Вип. 7 (18).
15. Корнієнко, Неллі. Запрошення до хаосу. Театр (художня культура) і синергетика. Спроба нелінійності. – К.: НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2008. – 246 с.
16. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). – К.: Факт, 2000. – 160 с.
17. Лужницький Г. Іван Франко про завдання і цілі театру // Лужницький Г. Український театр: Зб. наук. праць. – Львів, 2010. – Т. 1.
18. Паві П. Словник театру. Львів: Центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. – 640 с.
19. Пилипчук Р. Джерелознавство історії українського театру – вчорашній день традиційного театрознавства? // Сучасний стан українського мистецтвознавства та шляхи його подальшого розвитку: Матеріали наукової конференції. – К., 2000.
20. Пилипчук Р. Про засади створення багатотомної «Історії українського драматичного театру» // Мистецтвознавство України. – К., 2000. – Вип. 1.
21. Рулін П. Завдання історії українського театру // Річник українського театрального музею. – К., 1930.
22. Рулін П. Студії з історії українського театру (1917–1924) // Записки історично-філологічного відділу. – К., 1925. – Кн. V.
23. Театр: історія, теорія, практика: Збірник статей. – Львів, 2013.
24. Удріс І. Становлення університетської науки про мистецтво в Україні (Київська школа кінця ХІХ – початку ХХ століття) / І. Удріс // Мистецтвознавство України: Зб. наук. пр. – К.: СПД Кравчук В.К., 2004. – Вип. – С. 58-68.
25. Шейко В. М., Богуцький Ю. П., Кушнарєнко Н. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства: Навч. посібник. – Х., 2016.
26. Ясь О. Історик і стиль: Визначні постаті українського історіописання у світлі культурних епох (початок ХІХ – 80-ті роки ХХ ст.). У 2 ч. – К., 2014.
27. Erika Fischer-Lichte The Semiotics of Theater. Translated by Jeremy Gaines and Doris L. Jones. Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1992.
28. Erika Fischer-Lichte The Transformative Power of Performance: A New Aesthetics, Routledge, 2008. Режим доступу: <https://dr2014theatretheory.files.wordpress.com/2015/09/fischer-lichte-c1-c2.pdf>
29. Hans-Thies Lehmann, Postdramatic Theatre, Routledge, 2006. Режим доступу: https://monoskop.org/images/2/2d/Lehmann_Hans-Thies_Postdramatic_Theatre.pdf

Інтернет-ресурси:

Diasporiana: електронна бібліотека <https://diasporiana.org.ua/>

Електронна бібліотека «Культура України» <https://elib.nlu.org.ua/>

Міжнародна федерація театральних досліджень (International Federation for Theatre Research) <https://www.cambridge.org/core/membership/iftr>

Сайт журналу Critical stages <https://www.critical-stages.org>